

Mô hình mới chuyển đổi cơ cấu cây trồng vụ Đông Ở DIỄN CHÂU

■ Khánh Thư

“Là những người làm khoa học, chúng tôi luôn trăn trở để tìm những loại cây trồng có thể thay thế tốt cho nhiều cây vụ Đông kém hiệu quả những năm gần đây, và dự án Liên kết phát triển sản xuất khoai tây gắn với tiêu thụ tại huyện Diễn Châu đã cho thấy hướng đi này phát huy hiệu quả tốt. Tại huyện Diễn Châu, cùng với xã Diễn Phong có các xã Diễn Trung, Diễn Thành, Diễn Mỹ, Diễn Lộc... tham gia trồng với diện tích gần 130ha. Nhiều xã ở Thị xã Thái Hòa, các huyện: Đô Lương, Nam Đàn, Hưng Nguyên, Thanh Chương, Tân Kỳ, Nghi Lộc bắt đầu bén duyên với cây khoai tây trắng. Tính ra, tổng diện tích cây khoai tây trắng vụ Đông năm 2021 ở Nghệ An là 200ha, đến năm 2022 lên tới gần 500ha, nhân rộng ở 7 huyện, thị. Hy vọng, các mô hình này sẽ là “ngòi nổ” để nhân rộng diện tích cây khoai tây trắng ra những vùng có điều kiện thổ nhưỡng phù hợp” - Đó là chia sẻ của ông Ngô Hoàng Linh, Giám đốc Trung tâm Ứng dụng Tiến bộ Khoa học và Công nghệ Nghệ An - người đưa mô hình trồng khoai tây trắng về cho vùng đất Diễn Châu.

Ngành chế biến khoai tây mới xuất hiện gần 10 năm nhưng đang phát triển rất mạnh, theo đó, đã đưa khoai tây trở thành cây trồng có nhiều tiềm năng, có thể thay thế tốt cho nhiều cây vụ Đông kém hiệu quả những năm gần đây. Tại huyện Diễn Châu, thành công của dự án “Liên kết phát triển sản xuất khoai tây gắn với tiêu thụ” đã cho thấy hướng đi này rất cần được quan tâm chú trọng.

Đến thăm xã Diễn Phong, huyện Diễn Châu những ngày sau Tết, ai cũng thấy được không khí rộn ràng, tấp nập ra đồng thu hoạch khoai tây để bán cho Tập đoàn Orion. Người dân vui vẻ, phấn khởi vì ngay từ đầu năm đã thu hoạch vụ mùa bội thu. Những bí khoai tây được chất cao, dài hàng trăm mét dọc theo tuyến đường vào UBND xã Diễn Phong. Xe của Công ty TNHH Thực phẩm Orion Vina nối hàng dài, thu hoạch đến đâu,

khoai tây được bốc lên xe container đến đó. Giá thu mua cao đúng như đã ký cam kết từ đầu vụ.

Theo chia sẻ từ Công ty TNHH thực phẩm Orion Vina, mỗi năm công ty cần 40.000 tấn khoai, trong khi sản xuất trong nước chỉ đáp ứng được 10.000 tấn, số còn lại đang phải nhập khẩu từ nước ngoài. Trong khi đó, diện tích sản xuất vụ Đông của Nghệ An rất lớn, nhiều vùng đất sản xuất phù hợp với cây khoai tây như Diễn Châu, Quỳnh Lưu, Nam Đàn, Đô Lương... thì nhiều năm gần đây lại đang bị bỏ hoang, người dân không mặn mà với cây trồng vụ Đông do hiệu quả thấp.

Có thể thấy từ nhu cầu của doanh nghiệp chế biến thì tiềm năng của cây khoai tây là rất lớn, là hướng đi đúng để thay thế các cây trồng vụ Đông kém hiệu quả những năm gần đây. Nhưng để có thể tạo ra được vùng sản xuất ổn định, đạt tiêu chuẩn của doanh nghiệp thì rất cần sự quan tâm của ngành chức năng và chính quyền các cấp, có chính sách đưa cây khoai tây vào cơ cấu cây trồng vụ Đông, hỗ trợ khuyến khích người dân sản xuất, để người nông dân không còn phải bỏ hoang đồng ruộng, vui sống trên quê hương của mình. Trăn trở với những suy nghĩ đó, ông Ngô Hoàng Linh, Giám đốc Trung tâm Ứng dụng Tiến bộ Khoa học và Công nghệ Nghệ An và các cộng sự đã mạnh dạn nghiên cứu, triển khai thành công dự án “Xây dựng mô hình liên kết phát triển sản xuất khoai tây gắn với tiêu thụ từ nguồn giống khoai tây sạch bệnh bằng công nghệ khí canh tại Nghệ An”. Từ kết quả nghiên cứu sản xuất thành công giống khoai tây sạch bệnh bằng công nghệ khí canh, Trung tâm đã xây dựng mô hình liên kết với Viện Sinh học Nông nghiệp, Công ty Orion Vina, các hộ dân để phát triển sản xuất khoai tây gắn với tiêu thụ. Năng suất đạt trung bình 20 tấn/ha, sản phẩm được bao tiêu hết ngay sau khi thu hoạch, lợi nhuận thuần thu được 70 triệu đồng/ha. Mô hình được nhân rộng trên 7 huyện thị, với tổng diện tích năm 2022 gần 500ha, phục vụ công nghiệp chế biến

và xuất khẩu, góp phần chuyển đổi cơ cấu cây trồng vụ Đông, nâng cao thu nhập cho người dân.

Theo ông Ngô Hoàng Linh, chủ nhiệm dự án: “Để dự án thành công, trước tiên cần làm chủ công nghệ sản xuất giống. Trung tâm đã liên kết với Viện Sinh học Nông nghiệp sản xuất giống khoai tây sạch bệnh bằng công nghệ khí canh. Từ nguồn giống sạch bệnh này, Trung tâm tiếp tục triển khai các mô hình sản xuất giống siêu nguyên chủng, nguyên chủng. Thành công của dự án là đã tạo ra mối liên kết 4 nhà: nhà khoa học, doanh nghiệp, người nông dân và nhà quản lý, do đó sản phẩm người nông dân sản xuất được thu mua ngay tại ruộng, giá cả ổn định”.

Ông Trần Đức Thương ở xóm 1 (Diễn Phong) cho biết: “Vụ đông 2021, nhà tôi chỉ trồng hai sào. Khoai tây dễ trồng, giá thu mua lại khá, doanh nghiệp bao tiêu toàn bộ sản phẩm. Nên vụ đông năm nay, nhà tôi trồng lên 3,1 sào, cho thu hoạch từ 8 tạ đến 1 tấn/sào; lãi gần 3,5 triệu đồng/sào. Một thu nhập khá tốt đối với bà con chúng tôi”. Kề bên, bà Trịnh Thị Kim cũng đang chuẩn bị nhập khoai tây, cho biết: “Năm trước, thấy hàng xóm trồng khoai tây, giá cao, lại tiêu thụ nhanh gọn, mà ham, nên năm nay nhà tôi mới vào cuộc, 4 sào trồng bắp cải chuyển sang khoai tây”. Bà Kim nhẩm tính, trừ chi phí, trong vòng 90 ngày, gia đình thu hơn 13 triệu đồng tiền lãi.

Bà con cũng như cán bộ xã Diễn Phong chia sẻ, khoai tây không chỉ dễ trồng, sản lượng lớn, giá bán cao, mà quan trọng nhất là làm ra đến đâu, doanh

Thu hoạch khoai tây trắng ở huyện Diễn Châu

nghiệp bao tiêu hết đến đó, không phải lo lắng như các sản phẩm rau, màu khác, phụ thuộc sự trôi nổi thị trường, có khi phải nhờ giải cứu. Đó chính là cái “thắng” lớn của trồng khoai tây ở đây.

Theo cán bộ của Hợp tác xã Dịch vụ Nông nghiệp Diễn Phong, để có được sản phẩm khoai tây như hôm nay, năm 2020, Hợp tác xã được Trung tâm Ứng dụng Tiến bộ Khoa học và Công nghệ chọn triển khai mô hình trồng cây khoai tây trắng, để từ đây gắn kết với Viện Sinh học Nông nghiệp hướng dẫn kỹ thuật cũng như bao tiêu sản phẩm. Hợp tác xã có khoảng 100ha đất có thể làm khoai tây. Nhưng dịp năm 2020, xã viên chưa tin, vì trước đây bà con cũng từng trồng vài vụ khoai tây cho một vài doanh nghiệp nhưng không hiệu quả. Thế nên

dự kiến của Hợp tác xã từ 9ha giảm xuống còn 6ha. Nhưng đến kỳ thu hoạch sản lượng đạt rất cao, hầu hết đều hơn 18 tấn/ha, có diện tích đạt đến 32 tấn/ha. Khoai tây sau thu hoạch, được doanh nghiệp thu mua ngay tại chân ruộng với giá 7.000 đồng/kg. Lợi nhuận thu được bình quân khoảng 70 triệu đồng/ha/90 ngày. Thế nên xã viên giành nhau giống để trồng. Vụ Đông 2021, với diện tích trồng 30ha, Hợp tác xã được Tập đoàn Orion tặng một máy làm đất trị giá 450 triệu đồng.

Dự án tạo ra được sản lượng lớn khoai tây an toàn và chất lượng cao, sạch bệnh, từng bước thay đổi sản xuất nông nghiệp truyền thống sang nền sản xuất hàng hóa gắn với thị trường trong nước. Trong tương lai, nhu cầu khoai tây nguyên liệu của Tập đoàn Orion sẽ lớn hơn rất nhiều. Vì vậy, người nông dân tham gia trồng cây khoai tây hoàn toàn không phải lo về đầu ra. Có thể nói, đây là hướng đi mới cho sản xuất nông nghiệp bền vững./.